

VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN

ADVIES VAV/2024/2

In haar vergadering van 29 mei 2024 om 10u heeft de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, samengesteld uit:

Mevrouw Kaat Leus (voorzitter), de heer Steven Van Hecke (ondervoorzitter), de heer Stef Keunen, mevrouw Karen Deckers (effectieve leden) en de heer Edwin Lefebvre (vervangend lid)

beraadslaagd over de hiernavolgende vragen die door de vzw Zevenhuis bij e-mail van 28 april 2024 werden gesteld:

- 1) Vraag naar de mogelijkheid om een verzoekschrift voor de organisatie van een volksraadpleging neer te leggen in de periode van twaalf maanden voor de dag van de verkiezingen voor de volledige vernieuwing van de gemeenteraden, maar de volksraadpleging zelf pas na deze periode te laten plaatsvinden?
- 2) Vraag tot beoordeling van volgende vraagstelling voor een gemeentelijke volksraadpleging:

“Bent u voor de aanleg van bijkomende straten in onze gemeente Lint?”

Deze vraag zou eventueel geconcretiseerd worden als volgt:

“Bent u voor de aanleg van bijkomende straten in onze gemeente Lint voor de komende tien jaar?”

ADVIES VAN DE VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN

1. Vraag en situering

Op 28 april 2024 ontving de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen een mail van vzw Zevenhuizen die overweegt een verzoek in te dienen voor een gemeentelijke volksraadpleging rond de aanleg van nieuwe straten in de gemeente Lint. De vraag zou betrekking hebben op de aanleg van straten die in functie van bouwprojecten van bouwpromotoren zouden worden aangelegd om nieuwe open ruimte te ontsluiten.

De vzw Zevenhuizen geeft aan dat er al veel open ruimte is ingenomen in de gemeente Lint en dat projecten van bouwpromotoren de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in het gedrang zouden brengen. Door de aanleg van extra straten tegen te houden, geeft de vzw aan een manier te hebben om de bouwpromotoren aan banden te leggen in de gemeente Lint.

2. Beoordeling van de adviesvragen door de VAV

- 1) *Vraag tot de mogelijkheid van het indienen van een verzoekschrift in de periode van twaalf maanden voor de dag van de verkiezingen voor de volledige vernieuwing van de gemeenteraden, maar de volksraadpleging zelf pas na deze periode te laten plaatsvinden?*

Het decreet over het lokaal bestuur bepaalt dat een volksraadpleging niet kan worden georganiseerd in de periode van twaalf maanden voor de dag van de verkiezingen voor de volledige vernieuwing van de gemeenteraden. Het decreet sluit echter niet uit dat het verzamelen van de handtekeningen, alsook de indiening van het verzoekschrift en de petitieijsten in deze periode gebeurt. Neerlegging kan bijgevolg zowel voor als na de verkiezingen van 13 oktober 2024 gebeuren. Dat is ook bevestigd in advies [VAV/2024/1](#).

Of een eventuele volksraadpleging nog in 2024 na de verkiezingen kan worden georganiseerd, zal afhangen van verschillende factoren waaronder het ogenblik dat de petitieijst wordt ingediend alsook op het moment waarop het bestuur de voorbereidende werkzaamheden kan aanvatten.

De adviescommissie verwijst naar advies [VAV/2023/4 \(p. 6-8\)](#). Daarin gaf de commissie onder meer het volgende aan:

“Na de indiening van een verzoek tot volksraadpleging moet de gemeente eerst de geplaatste handtekeningen op de petitieijst verifiëren. Het lokaal bestuur moet voldoende tijd krijgen om de controle van de handtekeningen uit te voeren. Deze termijn is afhankelijk van het aantal handtekeningen dat geverifieerd moet worden, de wijze waarop de handtekeningen verzameld zijn, de leesbaarheid van de gegevens,...

De commissie is van mening dat het decreet voorrang verleent aan de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen. Het decreet verbiedt namelijk de organisatie van

een volksraadpleging in de periode van twaalf maanden voorafgaand aan de verkiezingen. De doelstelling van de decreetgever is om te vermijden dat de volksraadpleging wordt ingezet als een politiek middel in de periode voor de verkiezingen. In de geest van deze doelstelling is het voor de commissie een aandachtspunt dat als het verzoekschrift voor de verkiezingen wordt ingediend, het de verkiezingen niet beïnvloedt. Er zijn andere manieren om binnen een verkiezingsperiode aandacht te vragen voor welbepaalde aangelegenheden.

De commissie merkt verder op dat het doel van een volksraadpleging het beïnvloeden van het bestuur en van het beleid is. Vanuit dit doel lijkt het de commissie zinvol om het verzoekschrift pas in te dienen in 2025 en te richten aan het bestuur van de nieuwe gemeente.”

Voormeld standpunt kan op heden nog steeds worden bijgetreden. De adviescommissie merkt wel op dat het lokaal bestuur zich steeds zal moeten houden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, de Omzendbrief KBBJ/ABB 2023/1 *‘betreffende beslissingen tijdens het jaar van de gemeenteraads-, stadsdistrictsraads-, provincieraadsverkiezingen en de verkiezingen van de raad voor maatschappelijk welzijn tot aan de installatie van de nieuwe raden en het gebruik van informatiemiddelen tijdens de hele bestuursperiode’* en de rechtspraak van de Raad van State.

2) Vraag tot beoordeling van vraagstelling voor een gemeentelijke volksraadpleging

De vzw Zevenhuizen geeft aan volgende vraagstelling te willen voorleggen bij een gemeentelijke volksraadpleging:

“Bent u voor de aanleg van bijkomende straten in onze gemeente Lint?”

Artikel 307 van het decreet over het lokaal bestuur (hierna: DLB) vereist dat de vragen, waarop de volksraadpleging betrekking heeft, zo worden geformuleerd dat met ja of nee kan worden geantwoord. Uit de vraag moet duidelijk blijken waarover men de bevolking wenst te raadplegen. Een vraag mag noch onduidelijk, noch voor interpretatie vatbaar zijn.

Een duidelijke en ondubbelzinnige vraagstelling voldoet o.m. aan de volgende vereisten:

- geen dubbele ontkenningen in de vraag
- eenheid van onderwerp
- keuze voor concrete mogelijkheden (geen principes)
- vermijden van subjectieve termen
- er mag geen interpretatie mogelijk zijn
- geen suggestieve termen en argumenten in de tekst of de vraag.

Uit de toelichting blijkt dat vzw Zevenhuizen met de vraagstelling tot doel heeft van de bevolking van Lint te vernemen of bouwpromotoren met bouwprojecten nog nieuwe open ruimten kunnen/mogen innemen. De vzw Zevenhuizen geeft aan dat de gemeente Lint al *“vol genoeg is en alle projecten samen de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in het gedrang zouden brengen”*. Zij zijn daarbij van mening dat het verbod, minstens een tijdelijk verbod, om

extra straten aan te leggen een manier is om projecten van bouwpromotoren aan banden te leggen in de gemeente Lint.

De Adviescommissie geeft aan dat de aanleg van bijkomende straten in de gemeente Lint niet enkel kan gebeuren in functie van het ontsluiten van open ruimte waar bouwprojecten worden gestart. Zo kan het aanleggen van extra straten ook noodzakelijk zijn voor de verkeersveiligheid en/of de leefbaarheid van bewoners, om veiligheidsoverwegingen (vb. voldoende doorgang voor hulpdiensten) of om beslissingen van hogere overheden uit te voeren, ...

De vraag of de inwoners nog voor de aanleg van bijkomende straten zijn, gaat bijgevolg ruimer dan enkel het aanleggen van straten in functie van projecten van bouwpromotoren. De vraagstellers willen van de inwoners vernemen hoe zij staan tegenover bijkomende projecten van bouwpromotoren in hun gemeente en de verdere ontsluiting en bebouwing van de huidige open ruimte. Om daarop een duidelijk antwoord te krijgen, is de geformuleerde vraagstelling niet geschikt. De adviescommissie stelt voor om de vraag te herformuleren.

DIT ADVIES WERD UITGEBRACHT MET EENPARIGHEID VAN STEMMEN.

De voorzitter
Kaat LEUS